

I.2. ESTAT ESPANYOL (BOE D'I DE JULIOL DE 1991 A 30 DE JUNY DE 1992)

Joan Ramon SOLÉ I DURANY

Administració de justícia

Vegeu *Funció pública*, apartat «Administració de justícia», dins d'aquesta mateixa secció.

Correus i telecomunicacions

En aquest àmbit podem esmentar l'Instrument de 27 d'abril de 1992 BOE núm. 121, de 20 de maig) de Ratificació del Tercer Protocol Addicional a la Constitució de la Unió Postal de les Amèriques i Espanya, Reglament General de la Unió Postal de les Amèriques i Espanya i Resolucions, adoptats pel XIII Congrés de la Unió Postal de les Amèriques i Espanya el 27 de març de 1985. En l'article 133 s'hi diu el següent: «1. Els documents de la Unió seran subministrats a les Administracions en llengua espanyola. Tanmateix, per a la correspondència de servei emesa per les Administracions postals dels països membres la llengua dels quals no sigui l'espanyola, hi podran emprar la pròpia. Excepcionalment, el Consell Consultiu i Executiu podrà autoritzar la traducció a les llengües francesa, anglesa i portuguesa, de publicacions que tinguin interès especial per a l'execució dels serveis. — 2. Per a les deliberacions dels Congressos, de la Conferència i del Consell, hi seran admesos, a més de la llengua espanyola, el francès, l'anglès i el portuguès. Resta a criteri dels organitzadors de la reunió i de la Secretaria General l'elecció del sistema de traducció que hi ha de ser emprat. — 3. Les despeses que requereixi el servei d'interpretació correran a càrrec dels països que el sol·licitin, tret que es tracti dels inclosos en l'última categoria contributiva».

Cultura

En aquest àmbit cal esmentar les disposicions següents:

Resolució de 17 de setembre de 1991 (BOE núm. 243, de 10 d'octubre): concedeix ajuts a l'edició d'obres d'autors espanyols i a la traducció d'obres d'autors espanyols entre llengües oficials espanyoles.

Ordre de 17 de febrer de 1992 (BOE núm. 55, de 4 de març): regula els ajuts a la traducció i edició en llengües estrangeres d'obres literàries o científiques d'autors espanyols. En el seu article 1 preveu «ajuts econòmics a aquells editors que editin i difonguin, en qualsevol llengua estrangera, obres literàries o científiques d'autors espanyols escrites originalment i publicades en qualsevulla de les llengües espanyoles». Relacionada amb aquesta va aparèixer l'Ordre de 26 de març de 1992 (BOE núm. 87, de 10 d'abril), per la qual es crea la Comissió Assessora per a la Promoció d'Autors Espanyols Contemporanis a l'Estranger, i en el preàmbul de la qual al·ludeix a «(...) autors representatius de la creació i el pensament contemporani espanyol en castellà o en qualsevol altra llengua oficial de l'Estat espanyol».

Ordre de 18 de febrer de 1992 (BOE núm. 60, de 10 de març): normativa d'ajuts al sector del llibre espanyol. En l'article 1, que defineix l'objectiu de la subvenció, es preveuen, entre altres, «a) Ajuts a l'edició d'obres d'autors espanyols», i «b) Ajuts a la traducció d'obres d'autors espanyols entre les llengües oficials espanyoles». L'article 2, que delimita aquell objectiu, preveu, en el seu punt 2, «Ajudes a la traducció d'obres d'autors espanyols entre les diferents llengües oficials espanyoles per a la necessària intercomunicació de les distintes cultures que conformen el llegat cultural espanyol».

Ensenyament i universitats

Pel que fa a aquest àmbit, cal esmentar les disposicions següents:

Reial Decret 1.440/1991, de 30 d'agost (BOE núm. 244, d'11 d'octubre): estableix el títol universitari oficial de Mestre, en les seves diverses especialitats, i les directrius generals pròpies dels plans d'estudis conduents a la seva obtenció. Les previsions lingüístiques que s'hi fa són les següents. Annex I Educació Infantil: «En aquelles comunitats autònomes amb dues llengües oficials, la descripció de continguts s'entendrà referida a ambdues llengües.» Annexos II Primària, III Llengua estrangera, IV Educació Física, i V Educació Musical: «En aquelles Comunitats Autònomes amb dues llengües oficials, aquesta matèria troncal s'entendrà referida a una de les dues, a elecció de l'alumne.»

Reial Decret 1.330/1991, de 6 de setembre (BOE núm. 215, del 7), pel qual s'estableixen els aspectes del currículum de l'educació infantil,

i Reial Decret 1.333/1991, de 6 de setembre (BOE núm. 216, del 9), pel qual s'estableix el currículum de l'Educació Infantil. Ambdós parlen del llenguatge verbal o oral, sense especificar quin.

Reials Decrets 1.344/1991 i 1.345/1991, de 6 de setembre (BOE núm. 220, del 13), pels quals s'estableix el currículum de l'Educació Primària i Secundària Obligatòria, respectivament. Les referències a la llengua del primer són les següents:

«Article 4t. Amb la finalitat de desenvolupar les capacitats a les quals es refereix l'article 13 de la Llei orgànica 1/1990 (referenciada en la *crònica* anterior, pàgs. 310 i 311), els alumnes hauran d'assolir al llarg de l'Educació Primària els objectius següents:

»a) Comprendre i produir missatges orals i escrits en castellà i, si s'escau, en la llengua pròpia de la Comunitat Autònoma, atenent diferents intencions i contextos de comunicació, com també comprendre i produir missatges orals i escrits senzills i contextualitzats en una llengua estrangera.

»b) Comunicar-se a través de mitjans d'expressió verbal (...).

(...)

»j) Conèixer el patrimoni cultural, participar en la seva conservació i millora i respectar la diversitat lingüística i cultural com a dret dels pobles i individus, desenvolupant una actitud d'interès i de respecte cap a l'exercici d'aquest dret.

(...)

»Article 5è. 1. Les àrees de l'Educació Primària seran les següents:

»d) "Llengua Castellana i Literatura".

»e) "Llengües estrangeres".

(...)

»2. A les àrees esmentades en l'apartat anterior s'hi afegirà, en la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, l'àrea de "Llengua Catalana i Literatura". (...).»

Le referències a la llengua del segon dels decrets són molt semblants:

«Article 4t. Amb la finalitat de desenvolupar les capacitats a les quals es refereix l'article 19 de la Llei orgànica 1/1990 (referenciada en la *crònica* anterior, pàgs. 310 i 311), els alumnes hauran d'assolir al llarg de l'Educació Secundària Obligatòria els objectius següents:

»a) Comprendre i produir missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat en castellà i, si s'escau, en la llengua pròpia de la

Comunitat Autònoma, i almenys en una llengua estrangera, utilitzant-los per comunicar-se i per organitzar els propis pensaments, i reflexionar sobre els processos implicats en el seu ús.

(...)

»k) Conèixer i apreciar el patrimoni cultural i contribuir activament a la seva conservació i millora, entendre la diversitat lingüística i cultural com un dret dels pobles i dels individus, i desenvolupar una actitud d'interès i de respecte cap a l'exercici d'aquest dret.

(...)

»Article 6è. 1. Les àrees de l'Educació Secundària Obligatòria seran les següents:

»e) "Llengua Castellana i Literatura".

»f) "Llengües estrangeres".

(...)

»2. A les àrees esmentades en l'apartat anterior s'hi afegirà en la Comunitat Autònoma de les Illes Balears l'àrea de "Llengua Catalana i Literatura". (...)»

Ordre de 9 d'octubre de 1991 (BOE núm. 257, del 26); convoca els premis denominats «Publicaciones Escolares» per al curs 1991-1992, per a revistes o publicacions periòdiques o monogràfiques, confeccionades i editades en Centres docents espanyols no universitaris. El punt 3r. 2 c) diu: «si els treballs presentats estiguessin redactats en la llengua pròpia de la Comunitat Autònoma, perquè aquesta té cooficialitat de llengües, els centres en podran acompanyar una traducció en castellà avalada amb la conformitat dels serveis competents». Però el punt 15è. precisa: «El que disposa aquesta Ordre no té aplicació a les Comunitats Autònomes que, com que tenen competències en matèria d'educació, ja han rebut els corresponents traspassos de funcions i serveis.»

Reial Decret 1.700/1991, de 29 de novembre (BOE núm. 288, de 2 de desembre): estableix l'estructura del batxillerat. «Article 4t. El Batxillerat contribuirà a desenvolupar en els alumnes les capacitats següents: a) Dominar la llengua castellana i la llengua oficial pròpia de la Comunitat Autònoma. b) Expressar-se amb fluïdesa i correcció en una llengua estrangera.» «Article 6è. 1. Seran matèries comunes del Batxillerat les següents: (...) Llengua castellana, llengua oficial pròpia de la corresponent Comunitat Autònoma. Llengua estrangera.»

Reial Decret 47/1992, de 24 de gener (BOE núm. 31, de 5 de febrer). Aprova els continguts mínims corresponents als ensenyaments especialit-

zats de les llengües espanyoles impartits en les Escoles Oficials d'Idiomes. S'hi reporten quatre llengües: «Castellano, Catalán, Euskera i Gallego» (article 1), i es refereix als dialectes catalans «central, balear i valenciano» (apartat 1.2.4.2. sobre els subsistemes verbals més usats). Com veiem, quan les normes jurídiques s'enfronten amb aspectes científics o pràctics, no només s'obvia qualsevol perill de secessió lingüística sinó fins i tot les qüestions de noms.

Dues Ordres de 20 de febrer de 1992 (BOE núm. 60, de 10 de març): estableixen els currículums de l'àrea de «Religió Catòlica» en l'Educació Primària i en la Secundària Obligatòria. S'hi fan algunes referències lingüístiques que passem a recollir. Així, en la Introducció de l'annex de totes dues Ordres, s'hi diu que «(...) En una època en què els intercanvis culturals constitueixen un fet habitual, més enllà de les fronteres polítiques, lingüístiques i econòmiques, el coneixement dels continguts religiosos és un factor important, no només d'identificació, sinó també d'aproximació de les cultures. (...)». A continuació (apartat 2, Objectius generals) es diu que en finalitzar l'Educació Primària (primera Ordre) «es pretén que l'alumne sigui capaç de: 1. Conèixer l'abast i el significat de determinats esdeveniments, afirmacions, mots, expressions i textos clau de la fe catòlica (en castellà i en la llengua pròpia de la Comunitat Autònoma, si s'escau) i saber relacionar-los per aconseguir una senzilla visió de síntesi del missatge esmentat». En l'apartat 3, relatiu als continguts, de totes dues ordres, s'hi fan referències al llenguatge religiós, les expressions del llenguatge popular o altres, la literatura, la lectura i el comentari de texts, sense especificar de quina llengua.

Resolució de 5 de març de 1992 (BOE núm. 72, del 24): regula l'elaboració de projectes curriculars per a l'Educació Primària, i estableix orientacions per a la distribució d'objectius, continguts i criteris d'avaluació per a cadascun dels cicles. Hi trobem un apartat per a llengües estrangeres, i un altre per a la llengua castellana i la literatura. Dintre d'aquest apartat, i pel que fa al segon cicle, s'hi diu, entre altres coses, que «(...) sembla convenient que el tractament de la diversitat lingüística en aquest cicle parteixi de la constatació que formes diferents satisfan les mateixes necessitats comunicatives i que el desenvolupament d'actituds positives envers l'existència de diverses llengües possibilita la comunicació. La presència de distintes llengües a l'entorn pròxim i la iniciació en una llengua estrangera en aquestes edats són fets d'especial relleu, que la intervenció educativa ha d'aprofitar per treballar aquests continguts». En el quadre resum d'aquesta assignatura es convida l'alumnat a reflexions com les se-

güents; «1r. cicle. Es constata l'existència de diverses llengües a l'entorn pròxim (escola, barri, família, etc.); 2n. cicle. Es constata l'existència de diverses llengües en un context més ampli (iniciació a l'aprenentatge d'una llengua estrangera, acostament a una cultura diferent); 3r. cicle. Es reconeix la diversitat lingüística a Espanya a través dels diferents mitjans de comunicació o altres manifestacions properes a l'alumnat, i es constata la diversitat de llengües en contextos més amplis.»

Resolució de 5 de març de 1992 (BOE núm. 73, del 25): regula l'elaboració de projectes curriculars per a l'Educació Secundària Obligatòria i estableix orientacions per a la distribució d'objectius, continguts i criteris d'avaluació per a cadascun dels cicles. En l'annex s'inclou un apartat «Llengua i Literatura», on es diuen coses com les següents: «(...) 1r. cicle. (...) L'aprenentatge de la llengua està estretament relacionat amb la realitat circumdant de l'alumne. Així doncs, prenent com a punt de partença la reflexió sobre les característiques lingüístiques més immediates, en aquest cicle els alumnes i les alumnes desenvoluparan la capacitat de valorar la realitat lingüística d'Espanya, tot reconeixent l'existència de diverses llengües i localitzant les varietats dialectals de la seva. Aquesta valoració intensificarà en ells la capacitat d'interès, respecte i reconeixement de la riquesa que comporta la varietat lingüística i cultural del país. (...) 2n. cicle. Partint del reconeixement de la realitat lingüística d'Espanya, adquirit en el cicle anterior, es pretén ara que l'alumne aprofundeixi en la comprensió de les interrelacions entre llengües i cultures i analitzi alguns problemes que plantegen les llengües en contacte. És important, per una altra part, que en la seva pràctica escolar observi l'ús de la normativa de la llengua pròpia i sigui capaç de descobrir trets lingüístics específics de les variants socials de l'idioma. És oportú, en aquest segon cicle, que els alumnes prenguin consciència de la difusió actual de l'espanyol arreu del món i de les perspectives de la seva expansió futura. (...)» Tot seguit hi ha un apartat relatiu a les llengües estrangeres.

Reial Decret 388/1992, de 15 d'abril (BOE núm. 98, del 23): regula la supervisió de llibres de text i altres materials curriculars per als ensenyaments de règim general i el seu ús als centres docents. «Article 4.1. Els materials curriculars que es posin a disposició dels alumnes hauran d'atenir-se als projectes editorials i reflectiran en els seus textos i imatges els principis d'igualtat de drets entre els sexes, rebuig de tota mena de discriminació, respecte a totes les cultures, foment dels hàbits de comportament democràtic i atenció als valors ètics i morals dels alumnes (...)»

Ordre de 27 d'abril de 1992 (BOE núm. 111, de 8 de maig): la implantació de l'Educació Primària. Destinada a comunitats autònomes sota competència del Ministeri d'Educació i Ciència: «Annex I. Llengua i Literatura Espanyola: 1r. cicle, 6 h; 2n., 4 h; 3r., 4 h. Idioma estranger: 2n. cicle, 3 h; 3r., 3 h. — Annex II Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Llengua i Literatura Espanyola: 1r. cicle, 4 h; 2n., 3,5 h; 3r., 3,5 h. Llengua i Literatura Catalana —balear—: 1r. cicle, 4 h; 2n., 3,5 h; 3r. 3,5 h. Idioma estranger: 2n. cicle, 2 h; 3r., 3 h. — Horaris setmanals de 25 h cada cicle.»

Ordre de 27 d'abril de 1992 (BOE núm. 111, de 8 de maig): implantació anticipada del segon cicle d'Educació Secundària Obligatoria. Igualment destinada a comunitats autònomes sota competència del Ministeri d'Educació i Ciència. «Annex I. Horari de 30 h setmanals cada curs. Llengua castellana i Literatura: 3r., 3 h; 4t., 3h. Llengua estrangera: 3r. 3 h; 4t., 3 h. — Annex II. Horari en la Comunitat Autònoma de les Illes Balears de 32 h setmanals cada curs. Llengua castellana i Literatura: 3r. 3 h; 4t. 3 h. Llengua estrangera: 3r., 3 h; 4t. 3 h. Llengua catalana i Literatura: 3r., 3 h; 4t., 3 h.»

Altres disposicions d'interès que no reconeixen el plurilingüisme a l'Estat espanyol:

Reial Decret 1/1992, de 10 de gener (BOE núm. 13, del 15), que modifica i completa alguns articles del Reial Decret 826/1988, de 20 de juliol (referenciat al núm. 13, pàg. 232), que estableix diplomes acreditatius del coneixement de l'espanyol com a llengua estrangera.

Ordre de 30 de desembre de 1991 (BOE núm. 10, d'11 de gener de 1992). Convoca ajuts per a la formació contínua de professors i formadors de llengües estrangeres, d'acord amb l'acció I del Programa LINGUA.

Ordre de 13 de maig de 1992 (BOE núm. 129, del 29): concedeix ajuts per al desenvolupament de projectes educatius conjunts dins l'Acció IV del Programa LINGUA.

Resolució de 10 de juny de 1992 (BOE núm. 147 supl., del 19): aprova matèries optatives que es donaran en l'Educació Secundària Obligatoria.

Pel que fa a l'àmbit universitari, cal esmentar les disposicions següents:

Ordre d'11 de setembre de 1991 (BOE núm. 231, del 26): determina les titulacions i els estudis de primer cicle i els complements de formació

per a accés als ensenyaments conduents a l'obtenció del títol oficial de llicenciat en filologies alemanya, àrab, catalana, clàssica, francesa, gallega, hebrea, hispànica, anglesa, italiana, portuguesa, romànica i basca. Com hem dit més amunt, en l'aspecte científic l'Estat reconeix a la pràctica la unitat de la llengua catalana.

Ordre de 14 d'octubre de 1991 (BOE núm. 254, del 23): regula les condicions i el procediment d'homologació dels títols estrangers de Farmacèutics i Metges especialistes pels corresponents títols oficials espanyols. Punt vuitè. «Els documents expedits a l'estranger s'ajustaran als requisits següents: (...) b) Hauran d'anar acompanyats, si s'escau, de llur corresponent traducció oficial al castellà.»

Ordre de 12 de juny de 1992 (BOE núm. 146, del 18): regula les proves d'aptitud per a l'accés a Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris d'alumnes amb estudis estrangers convalidables. «Segon, *Estructura, contingut i qualificació dels exercicis* (...) 2 Les proves citades seran realitzades amb caràcter presencial, per escrit i en espanyol, atenent els programes previstos amb caràcter general per al Curs d'Orientació universitària i constaran dels exercicis següents: Primer exercici (...) a) Anàlisi d'un text escrit en llengua espanyola (...) b) Sobre la base d'un text escrit en llengua espanyola, es proposaran a l'alumne qüestions de la dita llengua relacionades amb el text. (...)» L'exercici de llengua estrangera no preveu tampoc que sigui de cap de les altres llengües de l'Estat.

Esriptures públiques

Pel que fa a aquest àmbit cal esmentar la Llei 30/1991, de 20 de desembre (BOE núm. 306, del 23), de modificació del Codi civil en matèria de testaments. En el preàmbul es diu que «el cas del testador que expressi la seva voluntat en una llengua que el notari no coneix és objecte d'una atenció especial per assegurar-ne la redacció en la que empri el testador i per ajustar-lo a la pluralitat de les oficials a Espanya». El nou article 681 diu que «No podran ésser testimonis en els testaments: (...) els qui no entenguin l'idioma del testador. (...)». El 684 diu que «Quan el testador expressi la seva voluntat en una llengua que el notari no conegui, es requerirà la presència d'un intèrpret, elegit per aquell, que tradueixi la disposició testamentària a l'oficial en l'indret de l'atorgament que empri el notari. L'instrument s'escriurà en les dues llengües amb la indicació de quina ha estat l'emprada pel testador./ El testament obert i l'acta del

tancat s'escriuran en la llengua estrangera en què s'expressi el testador i en l'oficial que empri el notari, encara que aquest conegui aquella». Encara, l'article 698 diu que «A l'atorgament també hi hauran de concórrer: (...) 2n. L'interpret que hagués traduït la voluntat del testador a la llengua oficial emprada pel notari».

Encara que aquesta normativa no sigui aplicable a Catalunya, l'article 684 ens sembla lamentable ja que equipara la llengua oficial que no conegui el notari a les llengües estrangeres. Semblaria lògic que l'ajustament a la pluralitat de llengües oficials a Espanya que ens anuncia el preàmbul no es traduís en la perpetuació de discriminacions contra llengües que la Constitució diu que s'han de protegir. És inadmissible que el preàmbul ens anunciï uns canvis respecte a la legislació anterior per adaptar-la a la Constitució, i no obstant aquest anunci es mantingui la necessitat de la redacció a doble columna per causa de la ignorància del notari. Atès que sembla evident que aquest no pagarà ni les despeses de l'interpret que ell mateix necessita, ni les despeses derivades de la doble redacció ocasionades també per ell, cal concloure que la llei manté una discriminació inconstitucional contra drets lingüístics individuals i col·lectius. És clar que aquestes injustícies són necessàries per evitar constrènyer els notaris a aprendre la llengua del col·lectiu al qual ofereixen els seus serveis.

Etiquetatges i altra documentació de les empreses

Un cop més el nou Reial Decret 212/1992, de 6 de març (BOE núm. 72, del 24), pel qual s'aprova la Norma General d'Etiquetatge, Presentació i Publicitat dels Productes Alimentaris, repeteix també en l'article 20 que «Les indicacions obligatòries de l'etiquetatge dels productes alimentaris que es comercialitzin a Espanya s'expressaran necessàriament almenys en la llengua espanyola oficial de l'Estat». Es manté, doncs, la imposició i el redactat del Reial Decret 1.122/1988, de 23 de setembre (RLD núm. 13, pàg. 225 i 226), i també la disposició addicional del nou reglament declara bàsic aquest article, amb què cal entendre que la impugnació de la Generalitat contra l'antic article 20 es manté contra el nou, en base a la incompetència de l'Estat per declarar-lo bàsic. És per això que la Generalitat no ha interposat un nou conflicte positiu de competència contra aquesta disposició, tot i que en féu un requeriment previ.

A més d'aquesta norma, es continua imposant el castellà, expressament o per remissió als Reials Decrets 1.122/1988 o 212/1992, en l'eti-

quetatge o altra documentació a què fan referència les regulacions sectorials següents:

Reial Decret 1.082/1991, de 28 de juny (BOE núm. 167, de 13 de juliol): estableix les condicions tècniques i sanitàries dels productes per a la cura i manteniment de les lents de contacte. Article 15.1.

Reial Decret 1.109/1991, de 12 de juliol (BOE núm. 170, del 17): norma general sobre aliments ultracongelats destinats a l'alimentació humana. Article 7.2.1.

Reial Decret 1.111/1991, de 12 de juliol (BOE núm. 170, del 17): modifica la Reglamentació tècnico-sanitària d'additius alimentaris aprovada pel Reial Decret 3.177/1983, de 16 de novembre, i modificada pel Reial Decret 1.339/1988, de 28 d'octubre. Article 8.1.

Reial Decret 1.164/1991, de 22 de juliol (BOE núm. 178, del 26): aprova la Reglamentació tècnico-sanitària per a l'elaboració, circulació i comerç d'aigües de beguda envasades. Article 23.

Ordre de 14 d'octubre de 1991 (BOE núm. 273, de 14 de novembre): actualitza els condicionants tècnics per al comerç intracomunitari i amb països tercers de reproductors i material genètic d'ovins o caprins de races pures. «Art. 10. Els certificats zootècnics es redactaran, si més no, en la llengua oficial de l'Estat espanyol i, quan s'escaigui, en la llengua oficial de l'Estat de destinació i eventualment en la del de trànsit.»

Reial Decret 1.534/1991, de 18 d'octubre (BOE núm. 260, del 30): modifica determinats articles de la Reglamentació tècnico-sanitària per a l'elaboració, circulació i comerç de pastes alimentàries, aprovada pel Decret 2.181/1975, de 12 de setembre. Nou article 15.

Reial Decret 1.650/1991, de 8 de novembre (BOE núm. 278, del 20): Reglamentació tècnico-sanitària per a l'elaboració i venda de suc de fruites i d'altres productes similars. Article 11.

Reial Decret 1.688/1991, de 22 de novembre (BOE núm. 286, del 29): estableix les condicions tècniques i sanitàries dels preservatius de cautxú i se'n declara obligatòria l'homologació sanitària. Art. 8.1: «Als envasos dels condons hauran de figurar, amb caràcters fàcilment llegibles i indelebles, almenys en la llengua espanyola oficial de l'Estat (...).»

Reial Decret 1.809/1991, de 13 de desembre (BOE núm. 308, del 25): modifica la Reglamentació tècnico-sanitària per a l'elaboració, circulació

i comerç de preparats alimentaris per a règims dietètics i/o especials, aprovada pel Reial Decret 2.685/1976, de 16 d'octubre. Nou article 20, segons la redacció que li dona l'apartat quart.

Reial Decret 1.810/1991, de 13 de desembre (BOE núm. 308, del 25): Reglamentació tècnico-sanitària per a l'elaboració, circulació i comercialització de caramels, xiclets, confits i lllaminadures. Article 17.

Reial Decret 15/1992, de 17 de gener (BOE núm. 23, del 27): aprova la Reglamentació tècnico-sanitària per a l'elaboració, circulació i venda de begudes refrescants. Article 11.

Reial Decret 930/1992, de 17 de juliol (BOE núm. 187, de 5 d'agost): norma d'etiquetatge sobre propietats nutritives dels productes alimentaris. Article 8.2.

Finalment, esmentem el Reial Decret 510/1992, de 14 de maig (BOE núm. 133, de 3 de juny), pel qual es regula l'etiquetatge dels productes del tabac i n'estableix determinades limitacions en aeronaus comercials. «Article 4. Els continguts de quitrà i nicotina, que s'esmentaran obligatòriament en les capsetes de cigarrets, hauran d'imprimir-se en una de les parts laterals, almenys en la llengua espanyola (*sic*) oficial de l'Estat, en caràcters perfectament llegibles sobre uns fons de contrast, ocupant, com a mínim, un 4 per 100 de la superfície corresponent.» «Article 7.1. En les labors de tabac destinades a ser comercialitzades dins de l'àmbit territorial de les Comunitats Autònomes que tinguin una altra llengua oficial a més de la de l'Estat, podran imprimir-se tots els advertiments també en la llengua pròpia de la comunitat de què es tracti, en el qual cas l'espai reservat a totes dues serà almenys del 6 per cent, repartit al 50 per 100 entre les dues.» Aquesta disposició conté, esperem que anecdòticament, una significativa coma entre «llengua espanyola» i «oficial de l'Estat» que fa que aquest darrer sintagma sigui explicatiu i no específicatiu. Aquesta coma canviaria tot el sentit de l'article 3.1 de la Constitució, en la redacció del qual sembla voler inspirar-se aquest article. Naturalment allò que jurídicament i de fet fan totes aquestes disposicions que imposen el castellà és negar el caràcter oficial de les llengües diferents d'aquest, i per tant, com hem dit altres vegades, i les interlocutòries recollides en l'epígraf *etiquetatge* de la *Crònica* del Principat de Catalunya no fan més que confirmar, es tracta de normes no aplicables a Catalunya.

L'única disposició estatal similar d'aquest període que parla de la llengua en matèria d'etiquetatge sense imposar el castellà és el Reial Decret

1.495/1991, d'11 d'octubre (BOE núm. 247, del 15), pel qual s'estableixen disposicions d'aplicació de la Directriu del Consell de les Comunitats Europees 87/404/CEE sobre recipients a pressió simples: «Annex II. 2. Instruccions. Estaran redactades en l'idioma o els idiomes de l'Estat membre de destinació.»

Funció pública

Administració de l'Estat

Les convocatòries de selecció de personal de l'Administració de l'Estat continuen fent la mateixa referència a la formació en la llengua oficial pròpia de la Comunitat Autònoma a què ja hem alludit repetidament en cròniques anteriors: «En compliment del que disposa l'article 19 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de Mesures per a la Reforma de la Funció Pública, el Ministeri per a les Administracions Públiques, a través de l'INAP i en col·laboració amb els centres de formació de funcionaris competents en cada cas, vetllarà per la formació dels aspirants seleccionats en el domini de la llengua oficial de les comunitats autònomes en què obtinguin destinació, un cop nomenats funcionaris de carrera». Ja hem parlat també en cròniques anteriors de la poca utilitat d'aquesta clàusula amb vista de garantir els drets lingüístics dels ciutadans. No reproduïm, com hem fet fins ara, les convocatòries on apareix aquesta clàusula, ja que ho fan sistemàticament. De vegades, com en la Resolució de 24 d'abril de 1992 (BOE núm. 103, del 29), de convocatòria de selecció per al Cos de Gestió de l'Administració Civil de l'Estat, a part d'aquesta previsió hi ha un exercici de «mèrit» dels idiomes francès o anglès, que per tant tindran un pes en el procés de selecció que no tindran les llengües oficials diferents del castellà (base 3.5.6.). Aquesta limitació contrasta amb les convocatòries al Cos Nacional de Policia, on sí que es valora el coneixement de les llengües espanyoles des del moment de la selecció.

Pel que fa a concursos de mèrit per a la provisió de places, sense caràcter sistemàtic comencen a aparèixer previsions de valoració del coneixement de les llengües d'acord amb l'Ordre de 20 de juliol de 1990 referenciada en la *Crònica* anterior pàg. 316 i 317. En trobem per exemple en les convocatòries següents:

Ordre de 12 de setembre de 1991 (BOE núm. 227, del 21), per la qual es convoca concurs específic per a provisió de llocs de treball en el Ministeri de Treball i Seguretat Social.

Ordre de 17 de desembre de 1991 (BOE núm. 310, del 27). Concurs general de mèrits per a la provisió de llocs de treball adscrits als grups B, C, D i E vacants en el Ministeri de l'Interior. Només s'hi esmenta com a mèrit el coneixement del català en les places de Catalunya que són d'atenció al públic.

Ordre de 10 de febrer de 1992 (BOE núm. 42, del 18). Concurs general per a la provisió de llocs de treball vacants en el Ministeri de Justícia (grups B, C, D, i E). Es merita el català només en una plaça de Barcelona, però no ho fa en altres places dels Països Catalans o d'altres comunitats autònomes amb llengua pròpia.

Ordre de 10 de febrer de 1992 (BOE núm. 50, del 27): concurs específic de mèrits per a la provisió de llocs de treball, adscrits als grups A i B, vacants al Ministeri de l'Interior. Demana la llengua gallega per a un lloc a Galícia, però no el català per a altres llocs dels Països Catalans.

Ordre de 23 d'abril de 1992 (BOE núm. 108, de 5 maig): concurs de mèrits per a provisió de llocs de treball vacants per als grups C i D, Ministeri d'Educació i Ciència. Es merita el coneixement de la llengua catalana per a places de les Illes Balears, única comunitat autònoma amb llengua diferent del castellà on aquest ministeri té competències.

Ordre de 12 de maig de 1992 (BOE núm. 122, del 21): concurs per proveir llocs de treball en el Centre de Gestió Cadastral i Cooperació Tributària, del Ministeri d'Economia i Hisenda. Reconeix la llengua com a mèrit específic en algunes places, però no en altres.

Ordre de 19 de maig de 1992 (BOE núm. 127, del 27): concurs general per a provisió de llocs de treball en el Ministeri d'Economia i Hisenda.

Ordre de 25 de maig de 1992 (BOE núm. 132, de 2 de juny): concurs general per a provisió de llocs de treball a les Delegacions Especials i Provincials del Ministeri d'Economia i Hisenda. Reconeix com a mèrit el «coneixement de la llengua oficial pròpia de la Comunitat Autònoma», en places d'aquelles que en tenen una altra que no sigui el castellà, tret de dues d'Alacant en què no l'esmenta.

Ordre de 25 de maig de 1992 (BOE núm. 132, de 2 de juny): concurs específic per a provisió de llocs de treball a les Delegacions Especials i Provincials del Ministeri d'Economia i Hisenda. També recull el mèrit, del «coneixement de la llengua oficial pròpia de la Comunitat Autònoma»

en places d'aquelles que en tenen d'altra que el castellà, tret d'una a Palma de Mallorca en què no s'esmenta.

No fan referència, en canvi, a aquest mèrit, les convocatòries següents:

Ordre de 3 de desembre de 1992 (BOE núm. 297, del 12). Concurs per a provisió de places de controlador laboral en el Ministeri de Treball i Seguretat Social.

Ordre de 5 de desembre de 1991 (BOE núm. 296, de l'11). Concurs per a provisió de llocs de treball adscrits als grups C i D, amb funcions administratives i auxiliars.

Ordre de 30 de desembre de 1991 (BOE núm. 20, de 23 de gener de 1992). Concurs específic de mèrits per a la provisió de llocs de treball, adscrits als grups A i B, vacants en el Ministeri de l'Interior. Places als Països Catalans sense previsions per a la llengua catalana. Sí que es meriten llengües estrangeres.

Ordre de 22 de gener de 1992 (BOE núm. 32, de 6 de febrer). Concurs per a la provisió de llocs de treball per als grups C, D i E al Ministeri de Treball i Seguretat Social.

Ordre d'1 d'abril de 1992 (BOE núm. 102, del 28). Concurs específic per a provisió de llocs de treball vacants en la Direcció General d'Aviació Civil del MOPRT. Hi trobem places als Països Catalans en què es demanen coneixements d'idiomes estrangers, sobretot d'anglès, però no de la llengua pròpia.

Ordre de 21 d'abril de 1992 (BOE núm. 103, del 29). Concurs específic per a provisió de llocs de treball en el Ministeri d'Economia i Hisenda.

Resolució de 27 de maig de 1992 (BOE núm. 138, de 9 de juny). Concurs per a la provisió de llocs de treball, de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

Resolució de 27 de maig de 1992 (BOE núm. 138, de 9 de juny). Concurs per a provisió de llocs de treball en l'Àrea de Recaptació, de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

Esmentem encara dues resolucions de 15 de setembre de 1991 (BOE núm. 247, de 15 d'octubre), per les quals es convoca oposició lliure per cobrir places d'alumnes del Centre de Formació, aspirants a ingrés en l'Escola Bàsica, categoria de Policia, del Cos Nacional de Policia, en la prime-

ra, i proves selectives per cobrir vacants en la categoria d'Inspector del Cos Nacional de Policia, torn restringit i torn lliure, en la segona. En totes dues es preveu un exercici voluntari d'idiomes on se citen aquells dels quals es pot examinar l'aspirant. Com en tants altres casos les llengües diferents del castellà queden equiparades a les llengües estrangeres, fet que no creiem que s'ajusti al règim lingüístic dibuixat per la Constitució. Entre aquestes llengües se citen aquelles que els estatuts d'autonomia declaren oficials, a més d'algunes d'estrangeres. Observem, però, que s'hi esmenta el català, el gallec i el basc. Novament a efectes pràctics es reconeix la unitat de la llengua catalana. Si en aquest cas s'incloués el valencià, això hauria permès a catalans i valencians de puntuar doble pel coneixement d'un sol idioma! ¿És que la divisió lingüística que s'intenta desprendre de la diferència terminològica entre els estatuts català i valencià no opera quan les seves conseqüències poden beneficiar els parlants?

Administració de Justícia

Pel que fa a aquest àmbit cal destacar l'Acord de 23 d'octubre de 1991 (BOE núm. 286, de 29 de novembre), del Ple del Consell General del Poder Judicial, pel qual s'aprova el desplegament reglamentari de l'article 341.2 de la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial (RLD núm. 6, pàg. 203 i 204). El preàmbul d'aquesta disposició afirma, entre altres coses, que «l'actual desenvolupament de l'Estat de les Autonomies sembla exigir que els membres integrants del Poder Judicial que acreditin el coneixement d'una llengua oficial pròpia, conseqüència lògica del principi constitucionalitzat en l'article 3 de la nostra norma fonamental, com també el coneixement del Dret Civil foral o especial, o el Dret propi, tinguin un determinat reconeixement amb vista a la resolució dels concursos corresponents per a la provisió de les vacants produïdes. / El Reglament present s'ha realitzat d'acord amb el respecte més escrupolós a les competències de les Comunitats Autònomes. N'és una bona prova la remissió reiterada als diferents continguts estatutaris en allò que concerneix el coneixement del Dret Civil especial o el Dret propi, com també el tema de l'oficialitat de la llengua pròpia». La solució adoptada per a la valoració del coneixement de les llengües diferents del castellà és idèntica a la dels reglaments orgànics dels secretaris, oficials, auxiliars i agents (RLD núm. 9, pàg. 170, i núm. 12, pàg. 248). És a dir, que s'afegeixen sis anys d'antiguitat a la situació pròpia de l'escalafó d'aquells jutges i magistrats que acreditin el coneixement de la llengua de destinació mit-

jançant un títol. La diferència procedimental rau en el fet que s'exigeix que la persona interessada hagi demanat amb dos mesos d'antelació el reconeixement del mèrit i la seva anotació a l'escalafó. El reconeixement de les competències autonòmiques a què fa referència el preàmbul indica que el Consell General del Poder Judicial només acceptarà els mitjans d'acreditació del coneixement de la llengua respectiva que li indiquin les autoritats dels territoris corresponents. A aquests sis anys d'antiguitat s'hi poden sumar tres anys més si la persona interessada acredita conèixer el dret civil o el propi de la matèria que tingui el territori de destinació. Malgrat que no puguem estar d'acord que es valori de la mateixa manera un mèrit preferent (art. 341.2 LOPJ) que un simple mèrit (art. 471 LOPJ), les característiques específiques dels destinataris de l'acord que comentem avui semblaven recomanar aquest tracte igual per a casos diferents. Tot i aquesta prudència, l'Associació Professional de la Magistratura i alguns jutges i magistrats van interposar un recurs de reposició contra l'acord perquè es rebaixés o s'anul·lés l'avaluació de la llengua. Per un acord de 15 de gener de 1992 el Ple del Consell General del Poder Judicial va decidir la suspensió de l'acord tot esperant la resolució del recurs. En la pròxima *Crònica* donarem la referència del BOE.

A part d'aquesta novetat, pel que fa als concursos de trasllat de secretaris, oficials, auxiliars i agents continua la valoració de sis anys d'antiguitat per als qui acreditin el coneixement de la llengua pròpia de destinació.

Administració local

En aquest àmbit cal destacar la Llei 31/1991, de 30 de desembre (BOE núm. 313, del 31), de pressupostos generals de l'Estat per a 1992, ja que la seva disposició addicional vuitena modifica, entre altres, l'apartat 1 de l'article 99 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del Règim Local, en un sentit favorable a les llengües oficials diferents del castellà. L'anterior text de la Llei orgànica no feia cap referència a la llengua, i deferia les possibles consideracions lingüístiques als futurs mèrits generals que l'Administració de l'Estat havia d'establir, o més aviat comptava amb la seva inclusió entre els mèrits específics de lliure disposició per part de les corporacions locals. Aquest darrer supòsit és el que s'estava produint amb notables diferències de criteri entre elles¹. La disposi-

1. Per a una anàlisi de la normativa lingüística referida a aquests funcionaris i la seva aplicació, vegeu DUARTE, Carles; SOLÉ, Joan Ramon, *La situació actual a Catalunya*,

ció addicional vuitena de la Llei 31/1991 porta per títol «Provisió de llocs de treball reservats a funcionaris d'Administració Local amb habilitació de caràcter nacional», i el nou apartat 1 de l'article 99 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, inclou ara la previsió següent: «Les corporacions locals inclouran en les bases del concurs el coneixement de la llengua oficial pròpia de les seves corresponents comunitats autònomes, en els termes previstos en la legislació autonòmica corresponent.» Amb aquesta disposició els ajuntaments dels territoris de llengua diferent del castellà deixen de ser discriminats respecte als altres en el sentit que ara queda lliure el mateix percentatge de mèrits específics de lliure disposició, ja que no els caldrà dedicar-lo a la llengua. A més, el text de la norma permet exigir una capacitat lingüística, que no quedava garantida en ser valorada la llengua com un mèrit més. Així mateix, la norma respecta les competències autonòmiques. L'aprofitament de la Llei de pressupostos de l'Estat per introduir aquesta modificació en la Llei reguladora de les bases de règim local és un fet criticable des del punt de vista de la tècnica legislativa, ja que fa passar despercebuda aquesta norma. Pot ser, però, que això hagi obeït a una voluntat política deliberada.

Abans d'aquesta Llei va aparèixer la Resolució de 8 de juliol de 1991 (BOE núm. 169, supl., del 16), per la qual es publicaren les convocatòries de concurs de trasllats per a provisió de llocs de treball vacants reservats a funcionaris d'Administració local amb habilitació de caràcter estatal, que fou corregida per la del 31 (BOE núm. 186, de 5 d'agost). En l'Annex I trobem els dos preceptes següents, el primer dels quals és idèntic al de l'Ordre d'1 de juliol de 1991 referenciada: «Base 20. Coneixement de llengües oficials. El Ministeri per a les Administracions Públiques, a través de l'INAP, en el marc dels respectius convenis de col·laboració, tindrà en compte la deguda capacitació dels habilitats en el domini de la llengua oficial de la Comunitat Autònoma en què obtinguin destinació. - Base 21. Normes especials per a la Comunitat Autònoma del País Basc. a) Coneixement i treball desenvolupats sobre l'Estatut d'Autonomia, drets històrics, regulació de l'entramat institucional de la Comunitat Autònoma i la planificació lingüística, amb especial referència a la seva aplicació a les Administracions Públiques: dos punts.» Fora d'aquesta previsió des

dins el «Simposi sobre els criteris d'avaluació lingüística en el procés de selecció de funcionaris», RLD núm. 12 (juliol de 1989), pàg. 63 i 64, i la nota al peu d'aquesta darrera pàgina on remetem a uns comentaris a la puntuació que les entitats locals de Catalunya van atorgar als coneixements de català en els primers concursos convocats d'acord amb la Llei de bases de règim local.

de les mateixes normes generals, ja hem dit que en aquest tipus de convocatòries només és possible valorar el coneixement de la llengua pròpia mitjançant els mèrits específics de què tots els ajuntaments de l'Estat espanyol disposen.

A més d'aquestes novetats, i en relació encara amb els funcionaris d'habilitació estatal, podem esmentar:

La Resolució de 3 de març de 1992 (BOE núm. 60, del 10) de l'INAP, per la qual s'aproven les bases generals i els programes a què hauran d'ajustar-se les convocatòries de proves selectives per a l'accés a les subescales de funcionaris d'Administració Local amb habilitació de caràcter estatal. Dintre de l'Annex II, «Programes de les matèries de les tres subescales», trobem: «Annex A. Subescala de secretaria (categoria d'entrada) (...) 2. Programa de matèries per al segon exercici. (...) 2.2 *Administració local*. (...) Tema 24. Especialitats de publicació i notificació dels actes i acords en l'Administració local; en especial, l'ús del castellà i altres llengües oficials. (...). Annex B. Subescala d'Intervenció-Tresoreria. (...) 2. Programa de matèries del segon exercici. (...) 2.4 *Administració local*. (...) Tema 14. Especialistes (*sic*) locals de l'acte administratiu. L'ús del castellà i d'altres llengües oficials. (...)».

La Resolució de 21 d'abril de 1992 (BOE núm. 100, del 25), per la qual es convoquen proves selectives per a l'accés a la subescala de Secretaria —categoria d'entrada—, de l'Escala de Funcionaris d'Administració Local amb habilitació estatal. En tots els sistemes d'accés es preveu un únic exercici voluntari i de mèrit d'idiomes, en què s'equiparen explícitament els espanyols diferents del castellà i els estrangers. En aquests exercicis «es qualificarà de 0 a 1 punts per cada un dels idiomes i/o llengües, amb un màxim de tres punts».

Ensenyament

En aquest àmbit cal destacar favorablement el Reial Decret 1664/1991, de 8 de novembre (BOE núm. 280, del 22), pel qual es modifica el Reial Decret 895/1989, de 14 de juliol, que regula la provisió de llocs de treball en centres públics de pre-escolar, EGB i educació especial. En la pàgina 203 del número 15 d'aquesta revista reproduïm l'article 6 del Reial Decret modificat, que fa una referència a les llengües diferents del castellà, la qual referència s'amplia ara als articles 3, 9, 10, disposició transitòria onzena i disposició final segona bis i permet, per tant, l'exigència genera-

litzada de requisits lingüístics. El Reial Decret, però, no aprofita per simplificar la divisió tripartida en les tres comunitats autònomes de l'àmbit lingüístic català, de manera que quedin en un sol grup de titulacions igual com passa amb la filologia de llengua castellana.

D'altra banda, també pel que fa a aquest àmbit, l'expressió «llengua espanyola» continua essent utilitzada per referir-se a la llengua espanyola oficial de l'Estat, i sempre ho és quan es tracta de la seva difusió exterior. Així trobem vuit resolucions de 25 d'octubre de 1991 (BOE núm. 269, de 9 de novembre), per les quals es convoquen places d'auxiliars de conversació de llengua espanyola en centres docents de grau mitjà a Irlanda, Regne Unit, França, Bèlgica, Àustria, Alemanya, Itàlia i Nova York.

Fora d'aquest incompliment de la Constitució, en aquest àmbit cal esmentar també les convocatòries següents:

Ordre de 22 de novembre de 1991 (BOE núm. 281, del 23). Normes generals de procediment a què han d'atènyer-se les convocatòries específiques del concurs per a la provisió de llocs de treball en centres públics de pre-escolar, EGB i educació especial. «Article 8è. En les convocatòries per a llocs ubicats en Comunitats Autònomes que tinguin llengua pròpia amb caràcter oficial, es podran establir els requisits legalment exigibles pel que fa a la cooficialitat de les llengües.»

Ordre de 25 de novembre de 1991 (BOE núm. 286, del 29). Convocatòries per a la provisió de llocs de treball en centres públics de pre-escolar, EGB i educació especial mitjançant concurs i processos previs establerts en el Reial Decret 895/1989, de 14 de juliol, modificat pel Reial Decret 1.664/1991, de 8 de novembre, esmentats més amunt. «Normes comunes a les convocatòries. I.1a. A més dels requisits ressenyats en cadascuna de les convocatòries, per sol·licitar llocs d'EGB —Filologia: Llengua catalana, valenciana, catalana Illes Balears i gallega—, cal acreditar estar en possessió d'algun dels requisits específics que hi requereix l'art. 17 del Reial Decret 895/1989, segons la nova redacció donada pel Reial Decret 1.664/1991. — VI.28a. Els concursants que sol·licitin llocs declarats com a bilingües en la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, a més dels requisits susdits, caldrà que acreditin estar en possessió d'alguna de les titulacions previstes en l'Ordre de 27 de novembre de 1989 de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOCAIB núm. 160, de 28 de desembre): Llicenciat en Filologia Catalana, Professor de Llengua Catalana —els títols corresponents expedits per la Generalitat de Catalunya o la Valenciana només seran vàlids quan expressament hagin estat reconeguts per la Comunitat Autònoma de les Illes Balears—, Certificat d'Aptitud Do-

cent de Llengua Catalana, Diploma de Capacitació per al seu ensenyament, altres títols o diplomes declarats equivalents i l'habilitació transitoria' per a l'ensenyament en llengua catalana. Els qui obtinguin destinació en els no declarats bilingües de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears s'atindran al que, sobre el coneixement de la llengua catalana, estableix la Llei 3/1986, de 19 d'abril, de normalització lingüística balear, disposició addicional 6a. (BOCIB de 20 de maig de 1986 i BOE de 16 de juliol)».

Reial Decret 1.701/1991, de 29 de novembre (BOE núm. 288, de 2 de desembre): s'estableixen especialitats del cos de professors d'ensenyament secundari, s'hi adscriuen els professors corresponents i es determinen les àrees i matèries que haurà d'impartir el professorat respectiu. «Article 1r.2. En les Comunitats Autònomes que tinguin llengua pròpia cooficial amb el castellà, el Cos de Professors d'Ensenyament Secundari tindrà també l'especialitat corresponent a la llengua respectiva.»

Ordre de 4 de desembre de 1991 (BOE núm. 295, del 10): normes procedimentals aplicables als concursos de trasllats de funcionaris docents dels cossos de professors d'ensenyament secundari, professors tècnics de Formació Professional, i també dels cossos que imparteixen ensenyaments artístics i d'idiomes. «Article 3r. En les convocatòries específiques d'aquelles Comunitats Autònomes amb llengua pròpia cooficial es podran establir els requisits legalment exigibles en raó de la cooficialitat de les llengües. Els mateixos requisits hi podrà establir el Ministeri d'Educació i Ciència per a places de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Article 7è. Els professors titulars de les especialitats de Llengua i Literatura Catalana i Valenciana, com també els de Basca, podran concórrer indistintament a les places vacants del cos d'ensenyaments secundaris existents a Catalunya, Balears i València, País Basc i Navarra, respectivament (...).»

Ordre de 10 de desembre de 1991 (BOE núm. 302, del 18). Concurs de trasllats de funcionaris docents dels cossos de professors d'ensenyament secundari, professors tècnics de Formació Professional i dels cossos que imparteixen ensenyaments artístics i d'idiomes. «Base 6a. Els Professors titulars de les especialitats de Llengua i Literatura Catalana i Valenciana, com també els de Basca, podran concórrer indistintament a les places vacants del cos d'ensenyaments secundaris existents a Catalunya, Balears i València, País Basc i Navarra, respectivament. — Base 7a. Els concursants que sollicitin destinació en Centres dependents de les Comunitats Autònomes de Catalunya, País Basc, Galícia, València i Navarra, s'atin-

dran al que en preveuen les respectives convocatòries, segons l'apartat 3r. de l'Ordre de 4 de desembre de 1991 (transcrit més amunt). Els que n'obtinguin en l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears s'atindran a la disposició addicional 6a. de la Llei 3/1986, de 19 d'abril, de normalització lingüística de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.»

Ordre de 15 de gener de 1992 (BOE núm. 24, del 28): convocatòria per a la provisió de vacants de personal docent a l'estranger. Hi figura el català com a requisit per a centres andorrans.

Dret internacional

En aquest àmbit cal esmentar l'Instrument de 13 de juny de 1991 (BOE núm. 187, de 6 d'agost) d'acceptació per Espanya de diversos annexos del Conveni Internacional per a la Simplificació i Harmonització dels Règims Duaners fet a Kyoto, el 18 de maig de 1973 (BOE, de 13 de maig i de 19 de setembre de 1980). «Annex D.2 Idiomes a utilitzar. — 7. Els formularis dels certificats d'origen hauran d'imprimir-se en l'/els idioma/es escollit/s pel país d'exportació, i també en francès o anglès, en cas de no haver-ne estat algun d'aquests l'elegit. — 8. Quan l'idioma utilitzat per emplenar el certificat d'origen sigui diferent del/s del país d'importació, les autoritats duaneres d'aquest no hauran d'exigir sistemàticament una traducció de les indicacions consignades en el certificat d'origen.»

Esmentem, també, l'Instrument de 27 de gener de 1992 (BOE núm. 47, de 24 de febrer) d'adhesió a la Resolució de 7 de desembre de 1990, del Consell d'Administració de l'Organització Europea de Patents, que modifica el Reglament d'execució del Conveni sobre la patent europea (RLD núm. 12, pàg. 174 (i el Reglament relatiu a les taxes, i una altra Resolució de la mateixa data que en revisa l'import. El Reglament d'execució de 5 d'octubre de 1973, publicat en el mateix BOE que el Conveni, conté, dins de la seva primera part «Normes d'aplicació de la primera part del Conveni», un capítol I «Llengües de l'Oficina Europea de Patents». Algunes regles d'aquest capítol (article 1, apartats 1 a 3 de la Resolució), com també algunes altres regles que fan referència a aspectes lingüístics (paràgraf 5 de la regla 44, segons l'article 1.12 de la Resolució; paràgraf 6 de la regla 51, segons l'article 1, apartat 14 i paràgraf 5 de la regla 58, segons l'article 1, apartat 15) queden modificades per la Resolució de 7 de desembre de 1990, però continua essent obligatori, com dèiem

en la *Crònica* citada, l'ús de les llengües oficials de l'Oficina Europea de Patents (alemany, francès o anglès).

Normativa laboral

No és rar de trobar clàusules que fan referència a les llengües oficials diferents del castellà als convenis col·lectius. Així per exemple en la Resolució de 2 de març de 1992 (BOE núm. 82, de 4 d'abril), per la qual s'acorda la inscripció i publicació del Conveni Col·lectiu de l'Empresa «Bilbao, Compañía Anónima de Seguros i Reaseguros». «Article 53 Idiomes. Es podran organitzar classes dels idiomes de les nacionalitats de l'Estat espanyol, dins dels locals de l'empresa, en horari no laboral, sempre que hi hagi un nombre suficient d'alumnes, i aquests hi participaran amb el 25 % del cost.»

Registres públics

El Reial Decret 1.584/1991, de 18 d'octubre (BOE núm. 269, de 9 de novembre), pel qual s'aprova el Reglament del Registre General de la Propietat Intel·lectual fa les referències lingüístiques següents: «Article 20. La descripció o la identificació de les obres compreses en la Secció IV del Registre haurà de contenir els elements o les dades materials següents: (...) c) Idioma original de la versió definitiva.» «Article 33. (...) No obstant això, seran objecte d'inscripció les dades següents relatives a la descripció: (...) d) Obres compreses en la secció IV: classe d'obra i idioma original de la versió definitiva. (...)»

També cal esmentar l'Ordre de 30 de desembre de 1991 (BOE núm. 21, de 24 de gener de 1992), sobre el Registro Mercantil Central. «Article 10. *Qualificació del registrador*. — 1. Als efectes de considerar idèntiques a d'altres de registrades les denominacions sol·licitades, el Registrador no tindrà en compte la unió o la divisió de mots d'una denominació que ja consti en el registre. / 2. Quan la denominació sol·licitada sigui una traducció d'una altra que ja consti en el registre, només es considerarà que hi ha identitat quan, segons el parer del registrador, es doni una notòria semblança fonètica entre ambdues o socialment es considerin iguals. / 3. Els termes o expressions genèriques o accessòries, a què es refereix la regla 2a. de l'article 373.1 del Reglament del Registre Mercantil, seran apreciats pel registrador tenint en compte el seu efecte diferenciador i el seu

ús generalitzat. Una relació d'aquests serà a disposició del públic en el Registre Mercantil Central i en tots els Registres Mercantils.» L'article 373 del Reglament del Registre Mercantil descriu què s'entén per identitat d'una denominació.

Toponímia, retolació i senyalització

Pel que fa a toponímia, cal celebrar la promulgació de la Llei 2/1992, de 28 de febrer (BOE núm. 52, del 29), per la qual passen a denominar-se oficialment Girona i Lleida les províncies de «Gerona» i «Lérida», que per la seva importància passem a reproduir:

«(...)

»*Exposició de motius*

»A través dels Decrets de 27 de juny de 1980 es va autoritzar als llavors ajuntaments de Gerona i Lérida a canviar el nom dels seus municipis pel del seu origen català, que és el de Girona i Lleida, respectivament.

»La pròpia tradició històrica, cultural i literària d'aquestes ciutats van justificar el canvi oficial de la seva denominació, que a la vegada ha d'estendre's al nom de les províncies que en tenen jurídicament la capitalitat, d'acord amb el que estableix el Decret de 30 de novembre de 1833.

»No obstant això, actualment es continua mantenint la denominació oficial de Gerona i Lérida per a les províncies esmentades, que provoca una evident discordança amb el nom oficial dels municipis als quals han d'adequar-se forçosament. El mateix Decret de 30 de novembre de 1833 estableix en el seu article 1r. que les províncies "prendran el nom de les seves capitals respectives, excepte les de Navarra, Alava (*sic*) Guipúzcoa i Vizcaya, que conservaran les seves denominacions actuals".

»Per altra banda, les mateixes raons històriques i culturals que avalen la denominació oficial dels municipis de Girona i Lleida es fan igualment extensibles per al nom de les províncies respectives, a més d'una manifesta acceptació popular i social de la toponímia esmentada per part dels seus habitants.

»Així mateix, ha de tenir-se en compte que la Diputació de Girona (en sessió plenària celebrada el 21 d'octubre de 1986) i la Diputació de Lleida (en sessió plenària celebrada el 18 de febrer de 1982) van acordar per unanimitat sol·licitar el canvi de la denominació oficial de les seves respectives províncies, en el mateix sentit que ara proposa la Llei present.

»*Article primer*

»L'actual província de Girona es denominarà oficialment de Girona, d'acord amb la seva tradició històrica, cultural i literària; i en concordança amb el nom oficial de Girona que té reconegut legalment la seva capital.

»*Article segon*

»L'actual província de Lérida es denominarà oficialment de Lleida, d'acord amb la seva tradició històrica, cultural i literària; i en concordança amb el nom oficial de Lleida que té reconegut legalment la seva capital.

»*Disposicions addicionals*

»Primera. En els llibres de text i material didàctic i en altres usos no oficials, quan la llengua que s'hi utilitzi sigui el castellà, el topònim corresponent podrà designar-se en aquesta llengua.

»Segona. Es faculta el Govern per adoptar les disposicions necessàries per a l'aplicació d'aquesta Llei, que hauran de comprendre, entre altres, el canvi de les lletres «GE» per «GI» en les plaques oficials de matrícula de vehicles de la província de Girona. (...)

En compliment d'aquesta disposició addicional segona el Govern espanyol va promulgar el Reial Decret 567/1992, de 29 de maig (BOE núm. 138, de 9 de juny), que canvia les sigles dels permisos de circulació i de les plaques oficials de matrícula dels automòbils de la província de Girona, modificant l'article 233 del Codi de circulació. D'acord amb aquest reglament es canvia la sigla oficial GE per GI en les noves plaques de matrícula i els permisos de circulació, o en els vells que es renovin. També s'hi pot modificar voluntàriament.

Aquestes disposicions completen la normativa que garanteix la catalanitat de la toponímia oficial, en els aspectes que legalment es podia considerar que afectaven l'Estat malgrat la clara competència exclusiva sobre toponímia que l'article 9.8 de l'Estatut d'Autonomia atribueix a la Generalitat. No obstant això, els texts que apareixen en el Butlletí Oficial de l'Estat utilitzen sovint toponímia no legal, tant pel que fa a la Llei estatal transcrita com a la resta de noms de lloc de Catalunya. Així, a títol exemplificatiu, esmenten els següents:

Resolució de 16 d'octubre de 1991 (BOE núm. 271, de 12 de novembre) de la Direcció General de Registres i Notariat: anuncia la provisió ordinària de les notaries vacants, corresponents als grups i torns que s'enumeren, existents en aquesta data.

Ordre d'11 de desembre de 1991 (BOE núm. 12, de 14 de gener de 1992; correcció d'errades al BOE núm. 30, de 4 de febrer): ratifica el Re-

glament de la Denominació Específica «Arroz del Delta del Ebro» i el seu Consell Regulador. L'article 1.2 del Reglament, publicat en annex a l'Ordre, diu que «La protecció atorgada s'entén al nom en castellà Arroz del Delta del Ebro, i al nom català Arròs del Delta de l'Ebre». A continuació, en la resta de l'articulat, s'utilitza sistemàticament la forma catalana, i els topònims són correctes llevat d'un accent obert i l'errada a Deltebre corregida més tard. L'article 1.1 del Reglament fa referència a una altra Ordre de 10 de juny de 1985, per la qual es crea la Denominació d'Arròs del Delta de l'Ebre i el seu Consell Regulador Provisional, amb el nom en català. A part del problema que no diu quin òrgan va dictar aquesta darrera Ordre (és del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat) ni en quin diari oficial es va publicar, no entenem per què l'Ordre ministerial usa el nom en castellà en el títol i en català a l'articulat. Atès que es tracta d'una denominació específica, i que a més inclou un topònim, hauria de figurar només en català i si es vol fer referència a la denominació en castellà hauria de ser, en aquests casos, per desautoritzar-la i no pas per estendre-hi la protecció. Almenys podria fer com en l'Ordre de 14 de gener de 1992 (BOE núm. 82, de 4 d'abril). Aquesta disposició ratifica el Reglament de la Denominació d'Origen «Nísperos Callosa d'En Sarrià» i el seu Consell Regulador. S'hi diu el següent: «Article 2n. 1. La protecció atorgada s'estén al nom de la Denominació d'Origen «Nísperos Callosa d'En Sarrià» o «Nespres Callosa d'En Sarrià». En aquesta Ordre tota la resta d'al·lusions a la denominació es fa en castellà pel que fa a les nespres, i en la forma oficial pel que fa al topònim, fet que contrasta amb la protecció de l'ús d'una forma no oficial en el cas del Delta de l'Ebre.

Ordre de 31 de gener de 1992 (BOE núm. 36, de 11 de febrer): regula determinats aspectes de l'assegurança combinada de glaçada i calamarsa en l'albercoc, la pruna, la poma, el préssec i la pera, enclosa en el Pla d'Assegurances Agràries Combinades per a l'exercici 1992.

Resolució de 17 de febrer de 1992 (BOE núm. 45, del 21): convoca proves selectives per cobrir places d'ordenances laborals fixos en les entitats gestores i serveis comuns de l'Administració de la Seguretat Social adscrites al Departament de Treball i Seguretat Social.

Acord de 27 de febrer de 1992 (BOE núm. 60, de 10 de març) de la Junta Electoral Central: publica el resum dels resultats de les eleccions locals parcials convocades per Reial Decret 1.334/1991, de 19 de setembre, i celebrades el 3 de novembre de 1991, segons les dades trameses per cadascuna de les juntes electorals de zona.

Resolució de 28 de febrer de 1992 (BOE núm. 92, de 16 d'abril): es compleix el que disposa l'article 10 del Reial Decret 418/1987, sobre substàncies i productes que intervenen en l'alimentació dels animals, i es publica la llista anual de fabricants.

Ordre de 9 d'abril de 1992 (BOE núm. 99, del 24): ratifica la modificació del Reglament de la Denominació d'origen «Costers del Segre» i del seu Consell Regulador. La disposició anomena únicament en la forma catalana la denominació d'origen, però en citar les poblacions que la poden usar hi ha nombrosos errors en l'accentuació i cap accent obert, que hem vist en Callosa d'En Sarrià i que per tant, tal com és preceptiu legalment, figura en el teclat del BOE.

Resolució de 3 de març de 1992 (BOE núm. 64, del 14): concedeix ajuts per a la realització d'intercanvis escolars entre alumnes de centres docents espanyols i entre aquests i els de centres docents de Estats membres de la CE.

Resolució de 6 de març de 1992 (BOE núm. 73, del 25): concedeix ajuts per al desenvolupament de l'activitat d'Escoles Viatgeres per a 1992.

Ordre d'11 de març de 1992 (BOE núm. 67, del 18): regula determinats aspectes de l'assegurança combinada de glaçada i calamarsa en el raïm de vinificació, compresa en el Pla d'Assegurances Agràries Combinades per a 1992.

Ordre de 17 de març de 1992 (BOE núm. 73, del 25): aprova noves tarifes i peatges en les autopistes Montgat-Mataró, Barcelona-La Junquera (*sic*), Barcelona-Tarragona, Montmeló-Papiol (*sic*) i Zaragoza-Mediterráneo.

Resolució de 17 de març de 1992 (BOE núm. 78, del 31): modifica la de 3 de març de 1992, que concedeix ajuts per a la realització d'intercanvis escolars entre alumnes de centres docents espanyols i entre aquests i els de centres docents d'Estats membres de la CE.

Llei 3/1992, de 20 de març (BOE núm. 70, del 21): mesures de correcció de la Llei 38/1988, de 28 de desembre, de demarcació i de planta judicial.

Ordre de 20 de març de 1992 (BOE núm. 78, del 31): concurs general per a provisió de llocs de treball en el Ministeri d'Economia i Hisenda.

Resolució de 23 de març de 1992 (BOE núm. 84, de 7 d'abril): adjudica els llocs de treball oferts en el concurs convocat per l'Ordre de 20 de desembre de 1991.

Ordre de 25 de març de 1992 (BOE núm. 80, de 2 d'abril): regula determinats aspectes de l'assegurança de glaçada i calamarsa en el bròquil, inclosa en l'assegurança combinada de glaçada, calamarsa i vent en la col·li-flor i el bròquil, compresa en el Pla d'Assegurances Agràries Combinades per a 1992.

Ordre 25 de març de 1992 (BOE núm. 81, de 3 d'abril): regula determinats aspectes de l'assegurança combinada de glaçada i calamarsa en l'enciam, compresa en el Pla d'Assegurances Agràries Combinades per a l'exercici 1992.

Resolució de 27 de març de 1992 (BOE núm. 85, de 8 d'abril): concurs de trasllat entre auxiliars de l'Administració de Justícia per a provisió de places vacants a diversos organismes judicials.

Resolució de 31 de març de 1992 (BOE núm. 84, de 7 d'abril): mesures especials de regulació de trànsit durant l'any 1992.

Dues ordres de 13 de maig de 1992 (BOE núm. 153, de 26 de juny): concedeix el segell INCE per a peces ceràmiques utilitzades en l'edificació, als productes totxanes ceràmiques cara vista, fabricades per «Palau Ceràmica d'Almacellas (*sic*), S. A.» i per «Palau Ceràmica d'Alpicat, S. A.».

Resolució de 2 de juny de 1992 (BOE núm. 152, del 25): regula la pesca del seitó al golf de Lleó durant 1992.

Ordre de 26 de maig de 1992 (BOE núm. 147, de 19 de juny): resol el concurs convocat per Ordre de 27 de febrer de 1992 per a provisió de llocs de treball en el Centre de Gestió Cadastral i Cooperació Tributària.

Ordre de 9 de juny de 1992 (BOE núm. 146, del 18): resol el concurs publicat per Ordre de 23 d'octubre de 1991 per a la provisió de determinats llocs de treball al Departament d'Economia i Hisenda, Direcció General de Recaptació, Grup B.

Resolució de 9 de juny de 1992 (BOE núm. 150, del 23): nomena funcionaris de carrera del cos tècnic mecànic de senyals marítics.

Resolució de 4 de juny de 1992 (BOE núm. 139, del 10): relacions de professors d'anglès preseleccionats, no seleccionats i exclosos per assistir a activitats de formació al Regne Unit, Irlanda, Estats Units i Espanya durant l'estiu de 1992.

Resolució de 16 de juny de 1992 (BOE núm. 151, del 24): llistes definitives de professors de francès seleccionats per assistir a activitats de formació a França, Bèlgica, Suïssa i Espanya durant l'estiu de 1992.

A més de tots aquests casos d'incompliment de la mateixa legislació estatal, pel que fa a retolació no toponímica cal lamentar el Reial Decret 13/1992, de 17 de gener (BOE núm. 27, del 31; correcció d'errades BOE núm. 61, d'11 de març), pel qual s'aprova el Reglament General de Circulació, per a l'aplicació i desplegament del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles a motor i seguretat viària, ja que en el seu article 138 es diu el següent: «*Idioma dels senyals*: les indicacions escrites en el senyals s'expressaran almenys en l'idioma espanyol oficial a tot el territori de l'Estat.»

Cal celebrar, en canvi, pel que fa novament a toponímia, la Resolució de 19 de maig de 1992 (BOE núm. 149, de 22 de juny), de publicació del conveni 1/1992, de cooperació entre el Centre de Gestió Cadastral i Cooperació Tributària, del Ministeri d'Economia i Hisenda, i l'Institut Cartogràfic de Catalunya, de la Generalitat de Catalunya, ja que en una nota de l'annex A.1 es diu que «*Los nombres de los términos municipales son los publicados en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*».

Altres disposicions

És curiosa la Resolució de 9 de gener de 1992 (BOE núm. 22, del 25), per la qual es publica la correcció d'errades de la Resolució de 29 de novembre de 1991 (BOE núm. 312, de 30 de desembre), que publicava el Conveni subscrit entre l'Institut Nacional del Consum i la Conselleria de Comerç, Consum i Turisme de la Generalitat de Catalunya en matèria de consum, ja que afegeix que «El text en llengua castellana serà l'autèntic per resoldre les qüestions relacionades amb la interpretació del Conveni que s'hi sustentin en la disparitat entre les versions d'aquest en les dues llengües oficials».

A més, cal esmentar les disposicions següents:

Resolució de 27 de gener de 1992 (BOE núm. 27, del 31) de la Junta Electoral Central: Models d'actes per a les eleccions al Parlament de Catalunya convocades per Decret de la Generalitat de Catalunya 1/1992, de 20 de gener. Hi preveu models bilingües, amb el català preferent.

Reial Decret 157/1992, de 21 de febrer (BOE núm. 52, del 29). Desplega la Llei 16/1989, de 17 de juliol, en matèria d'exempcions per categories, autorització singular i Registre de Defensa de la Competència. Annex: «Formulari de sol·licitud d'autorització singular» II. *Objectiu de la sol·licitud*. 6. Dades relatives a l'acord. 6.1. Acompanyi còpia dels acords,

contractes, decisions o recomanacions en castellà o amb traducció al castellà si estigués redactat en altra llengua (...).»

Ordre de 21 de febrer de 1992 (BOE núm. 60, de 10 de març). Instrumenta la concessió d'ajut als productors de llúpol per a la collita 1990. Citem aquesta disposició només perquè obliga a no respectar l'onomàstica oficial: «Annex 3. Descripció dels camps. — 8 Cognoms i nom o raó social del sol·licitants, amb majúscules sense accents ni dièresis i separat cada mot per un espai en blanc. — 10 Carrer o plaça (...) amb les mateixes característiques. — 11 Localitat (...) amb les mateixes. Tampoc no és respectuós amb algun caràcter com la ela geminada el Reial Decret 569/1992, de 29 de maig (BOE núm. 206, de 27 d'agost), sobre especificacions tècniques que han de complir els equips terminals utilitzats en el servei de teletex.

Reial Decret 971/1992, de 21 de juliol (BOE núm. 182, del 30): Regula la constitució del Patronat de l'Institut Cervantes, integrat per personalitats de «la llengua espanyola».

I.3. PAÍS BASC

Iñigo LAMARCA ITURBE

Professor associat de Dret constitucional

Expondremos seguidamente la normativa así como las resoluciones más importantes que sobre el euskara han sido publicadas en el segundo semestre de 1991 y primero de 1992, en el *Boletín Oficial de la Comunidad Autónoma Vasca*. Utilizaremos, para ello, la sistemática que acostumbramos en esta crónica.

Administración pública autonómica

En este capítulo, hemos de hacer mención, en primer lugar, al Decreto 461/1991, de 30 de agosto (BOPV núm. 180, de 7 de septiembre), que establece la estructura orgánica del Instituto Vasco de Administración Pública. Con el fin de atender óptimamente a los fines principales del Instituto, la preparación de recursos humanos y la normalización del uso del euskara (recogidos en el preámbulo de la norma), el Instituto se estructura en dos subdirecciones, cuyo objeto son, respectivamente, las dos materias